

Sokrates o spravodlnosti

Pokud jde o spravodlnost,
nelze říci,
že by Sokrates tajil
svůj názor na ni,
neboť své mínění
jasně vyjádřil
svými skutky, jak
na veřejnosti tak v soukromí,
činíc službu všem lidem
a poslušnost úředníkům
i zákonům
svým posláním; do té míry,
že v armádě
stejně jako ve městě
díky své poslušnosti
a čestnosti
čněl nad všemi ostatními.
Celistvost své duše
plně objevil,
když předsedal
shromážděním lidu;
nikdy by neschválil
nařízení, které by
bylo v rozporu se zákony;
sám, proti snaze mnohých,
hájl spravodlnost
a vzdoroval násilí,
kterému by nikdo jiný

nedokázal odporovat.
Když mu Třícítka
rozkázala
cokoliv nespravodlivého,
neuposlechl je.
Proto, když mu
zakázali mluvit
k mladým lidem,
nebral na jejich zákaz
ohled, a když mu
dali rozkaz,
stejně jako některým
dalším občanům,
aby k nim předvedl
jistého muže,
kterého chtěli
usmrtit, sám v té věci
nic neudělal,
protože
rozkaz byl nespravodlivý.
Podobně, když byl
obviněn Melitusem,
ačkoliv ostatní se
v podobných situacích
snaží získat soudce
lichotnictvím a potupným
doprošováním, které
jim často zajistí jejich
smilování, sám by se

nedopustil žádných
z těchto nízkých úskoků,
které jsou neslučitelné
se zákony, a přesto
se mohl velmi snadno
zprostit obvinění,
kdyby dokázal
přistoupit alespoň
na následování
obyčeje,
ale on si raději
zvolil smrt, při přesném
dodržování zákonů,
než zachránit svůj život
jednáním proti nim,
neboť zcela odmítal
všechny nečestné,
nebo nepřímé praktiky;
a taková byla odpověď,
kterou dal několika svým
přátelům, jež mu
radili opačně.
Protože nyní objasňuji
Sokratův charakter
ve vztahu ke spravodlnosti,
vyličím nyní také
rozhovor, ve kterém,
jak si vzpomínám,
na toto téma hovořil

s Hippiasem z Elisú.	na stejné téma;	o spravdnosti,
Již tomu byl dlouhý čas,	ale možná že ty	věřím, že o ní
kdy byl Hippias	jsi naučen	nyní mohu říci
naposledy v Aténách;	neříkat vždy	nějaké věci, proti kterým
a když tam dorazil,	stejnou věc	ani ty, ani nikdo jiný
narazil na místo,	o stejném tématu.“	nebude nic namítat.“
kde Sokrates	„Vskutku,“ řekl Hippias,	„Dobře, dobře!“
diskutoval	„vždy se snažím	zvolal Sokrates, „jak
s nějakými lidmi,	říci něco nového.“	mocná chloubá tu zazněla!
a říkal jim,	„Je to možné?“	Na mou duši, Hippiasi,
že kdyby měl někdo	otázal se Sokrates.“	učinil jsi
v úmyslu naučit se	„Prosím řekni mi,	obdivuhodný objev
obchodovat, chtěl by se	kdybys byl otázan,	a máš důvod sám sebe
učit jen od mistra;	kolik písmen	proto cenit;
ale pokud by někdo toužil	tvoří mé jméno	dovol mi říct,
naučit se jak být dobrým	a která to jsou,	pokud dokážeš ustavit
člověkem, nebo tomu naučit	odpověděl by jsi	jeden názor na spravedlnost,
svého syna, nebo kohokoliv	někdy jedním způsobem	soudcové již nebudou
ze své rodiny,	a jindy zas jinak?	dále nejednotní
bylo by obtížné zjistit,	Anebo pokud bys byl	ve svých postojích, nebudou
koho požádat.	dotázan, zda dvakrát pět	další hádky, žádné další
Hippias na to zareagoval:	není deset,	soudní spory, žádná další
„Cože! Sokrate,	nebyla by tvá odpověď	pobouření
ty stále ještě opakuješ	vždy stejná?“	mezi občany,
tytéž věci, které jsem	„O takových věcech,“	žádné další války
tě slyšel říkat již tak dávno.“	řekl Hippias,	mezi republikami.
„Ba víc,“	„bych musel říci	Vskutku by mne velmi
odvětil Sokrates,	to samé jako ty;	zarmoutilo rozloučit se
„a vždy	ale protože hovoříme	s tebou dříve, než mi povíš

to tajemství, které jsi, jak říkáš, odhalil.“ „Dávám ti své slovo,“ odpověděl Hippias, „že ti nic z toho nepovím dříve, než ty vyslovíš svůj vlastní názor na spravedlnost; neboť to je tvůj starý způsob, jak vyslychat druhé, a pak se jim vysmívat vyvracením toho co řekli; ale nikdy nedáš znát své vlastní názory, abys je nemusel zdůvodňovat.“ „Proč mne viniš z této věci,“ řekl Sokrates, „když bez přestání ukazuji celému světu, které věci považuji za spravedlivé?“ „Jak to ukazuješ?“ odvětil Hippias. „Pokud to neobjasňuji svými slovy,“ odpověděl Sokrates,	„mé skutky hovoří dostatečně; a nemyslíš si, že skutky, spíše než slova, zaslouží si důvěru? „Mnohem spíše,“ řekl Hippias, „protože mnozí mohou tvrdit jedno a dělat druhé; ba vidíme, že ve skutečnosti mnozí, kteří druhým kážou o spravedlnosti, jsou sami velmi nespravedliví; ale to není možné říci o muži, jehož každý čin je dobrý a který se za celý život nedopustil nespravedlnosti.“ „Poznal jsi tedy,“ ptal se Sokrates, „že jsem kohokoliv obvinil ze zlé vůle, že jsem zasel rozbroje mezi přáteli, že jsem burcoval povstání v republice; zkrátka, že jsem se dopustil nějakého jiného druhu nespravedlnosti?“ „Ani v nejmenším,“ řekl.	„Pak tedy,“ dodal Sokrates, „nepokládáš za spravedlivého toho, kdo se nedopouští nespravedlnosti?“ „Nyní je jasné,“ odpověděl Hippias, že se snažíš vykrotit a že své myšlenky nevyjádříš upřímně, ani nám nedáš přesnou definici spravedlnosti. Protože po celou dobu jsi nám jen předkládal, co spravedliví lidé nečiní, ale ne, co činí.“ „Měl jsem si myslet.“ řekl Sokrates, že jsem podal rázem dobrou definici a jasný příklad spravedlnosti, když jsem ji nazval opakem konání nespravedlnosti. Ale protože nedovolíš aby tomu tak bylo, pohleď, zda tě toto uspokojí: Pravím tedy, že spravedlnost není nic jiného než dodržování zákonů.“
---	---	---

„Ty míniš,“ řekl Hippias, a kto se jimi neřídí že počas vojny zachovávajú
„že dodržování zákonů jedná nespravedlivě?“ dobrou obrannou poziciu,
znamená být spravedlivý?“ „Ano.“ pretože
„Ano,“ odpověděl Sokrates. Sokrates povedal: „Kto koná by si im mohol povedať,
„Nemohu pochopit spravodlivo, je spravodlivý že jedného dňa
tvou myšlenku,“ a kto koná nespravodlivo, príde mier:
řekl Hippias. je nespravodlivý?“ a teda by si obvinil tých,
„Cožpak nevíš,“ „Bez pochyby.“ ktorí veľkoryso riskujú
pokračoval Sokrates, „Preto,“ povedal Sokrates, svoj život v službe
„jaké zákony jsou ve státě?“ „každý, kto zákony dodržuje, svojej krajine.
„Zákony,“ je spravodlivý Vieš,“ dodal,
odpověděl Hippias, a každý, kto ich nedodržuje, „že Lycurgus by nikdy
„jsou tím, co občané je nespravodlivý.“ nemohol učiniť
ustanovili na základě „Ako je ale možné Spartskú republiku
všeobecné shody.“ predstaviť si,“ znamenitejšou
„Pak,“ odvodil Sokrates, namietal Hippias, než sú iné štáty,
„kdo žije podle „že zákony sú dobré keby nevenoval
těch ustanovení a že je dobré ich dodržiavať, najväčšiu pozornosť tomu,
dodrzuje zákony; keď aj tí, ktorí ich schválili, aby donútil obyvateľov
a kdo jedná ich tak často opravujú, presne dodržiavať zákony?
v rozporu s nimi menia a anulujú?“ Toto je tiež to, o čo sa usilujú
se proviňuje Na to Sokrates odvetil: všetci dobrí úradníci,
proti zákonům.“ „Keď obviňuješ tých, pretože Republika,
„Hovoříš pravdu.“ ktorí dodržujú zákony, ktorá dodržiava zákony,
„A není rovněž pravdou,“ pretože tie sú niekedy je šťastná v mieri
pokračoval Sokrates, anulované, a nepremožiteľná vo vojne.
„že kdo se řídí robíš rovnakú vec, A čo viac,
těmito ustanoveními, akoby si sa vysmieval ty vieš, že zhoda
činí spravedlivě, svojim nepriateľom za to, je v štáte veľkým šťastím.

Je ľudom denne	autorita v žiadnom štáte,	než dobrému
odporúčaná	ani dobrá ekonomika	a čestnému človeku?
a je ustanoveným zvykom	a poriadok v rodine.	Kto si lepšie splní povinnosti
v celom Grécku,	V našich súkromných	voči svojmu otcovi, matke,
priviesť obyvateľov k tomu,	funkciách, podobne,	voči svojim príbuzným
aby sa zaviazali žiť navzájom	aké výhodné	či voči svojim sluhom,
v dobrom porozumení	je dodržiavať zákony?	voči svojim priateľom,
a každý z nich	Akým spôsobom	voči svojim spoluobčanom
na to prisahá.	sa môžeme s väčšou istotou	či hosťom?
Neverím, že táto jednota	vyhnúť trestom	Komu bude nepriateľ
je od nich vynucovaná	a zaslúžiť si odmeny?	radšej dôverovať,
iba preto,	O čo rozumnejšie sa môžeme	že dodrží prímery
aby si mohli zvoliť	správať, aby sme vždy	či zachová zmluvu o mieri?
rovnakú spoločnosť	vyhrali súdne konanie	S kým radšej
komediantov	a nikdy neboli odsúdení!	utvorí koalíciu?
či hudobníkov,	Komu by sme mali	Komu spojenci
ani preto, aby mohli	s väčšou dôverou	bez váhania zveria velenie
dať svoj súhlas	zveriť svoje majetky	nad svojim armádami
rovnakým básnikom,	alebo deti, než tomu,	či vládu
či aby sa všetci tešili	kto má cit	nad svojimi mestami?
z rovnakých zábav,	pre dodržiavanie zákonov?	Od koho môžeme skôr
ale preto, aby mohli všetci	Kto si zaslúži	očakávať vďačné vrátenie
zhodne dodržiavať zákony,	viac od svojej krajiny?	láskavosti,
pretože poslušnosť	Komu môže	než od človeka, ktorý
je bezpečím	bezpečnejšie zveriť	striktne dodržiava zákony?
a šťastím štátu.	verejné postavenie	A následne,
Zhoda je preto taká nutná,	a komu môže	komu ľudia skôr
že bez nej nemôže existovať	zaslúženejšie udeliť	urobia dobrú službu,
dobré politické zriadenie a	najvyššie pocty,	než tomu, u koho sú si istí

vd'ačnosťou?

S kým radšej ľudia

uzatvoria priateľstvo

a ďalej

voči komu budú

menej náchylní dopustiť sa

nepriateľského skutku

než voči človeku,

komu každý

praje to najlepšie

a komu je každý priateľom,

a nemnohí alebo nikto

mu nie je nepriateľom?

Toto sú, Hippias,

výhody

dodržiavania zákonov.

A teraz,

keď som ti ukázal,

že dodržiavanie zákonov

je rovnaká vec

ako spravodlivosť,

ak máš iný názor,

daj mi prosím vedieť.“

„Vskutku, Sokrates,“

odpovedal Hippias,

„čo si povedal

o spravodlivosti, súhlasí

s tým, ako ju cítim ja.“